

канд. філол. наук, доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ УАБС НБУ

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

ДО ПИТАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ

Останніми роками у світі все більше наголошується на неперервній освіті, зокрема, освіті дорослих. Об'єктивна потреба в цьому напрямі виникла разом з усвідомленням того факту, що з роками в багатьох людей прагнення до розвитку знань, оволодіння певними вміннями не зменшується, а зростає. Так, у Німеччині одночасно навчається до 40 відсотків дорослого населення, а в США – до 60. Саме в цьому і полягає один із головних ресурсів інноваційного розвитку. Адже особистість, яка навчається, має активну життєву позицію, здатна до позитивних перетворень як у собі, так і в зовнішньому світі. Значну роль у забезпеченні неперервності освіти має відігравати дистанційна форма навчання, перші кроки з упровадження якої робляться в Україні. Реалізація ідеї неперервної освіти, відповідно, немислима без зміни її змісту, тому в розвиток системи освіти органічно «вплетено» інноваційний момент. Важливу спрямовуючу роль в інноваційному процесі відіграють інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) навчання, котрі можна вважати механізмом розвитку інформаційної культури сучасного суспільства.

Інновації – сутність постіндустріального, інформаційного суспільства, постійні зміни якого проблематизують буття людини. Особливе значення цей феномен має для освітньої галузі України, в межах якої реалізуються програми підготовки як фахівців, так і громадян. Інноваційна діяльність в освітній сфері є принципово важливою відповіддю на виклики сучасності, що детерміновані переходом суспільства до інноваційного типу розвитку і зумовлюють гнучкість системи освіти, її відкритість до нового (у різних сферах людського життя), реалізацію конкурентоспроможних освітніх національних і транснаціональних проєктів. Імплементация освітніх інновацій є запорукою

конкурентоспроможності національної освіти, її здатності формувати інноваційну людину.

У педагогічній літературі наявні різні підходи до визначення поняття “інновація”. Науковці звертають увагу на розходження між нововведенням і зміною: зміна повинна містити і собі поліпшення відповідно до заздалегідь поставлених цілей. У педагогічних інноваціях завжди є відкрита самим учителем або запозичена нова ідея, тому новаторський досвід має бути осмислений у вигляді ідеї або концепції. В зв’язку з цим викладачеві необхідно опанувати науковою рефлексією, що дозволяє співвідносити ту чи іншу інноваційну систему з безліччю завдань конкретного дослідження.

Ми дотримуємося положення про те, що нововведення й інновації відображають зміст і організацію нового, що інноваційний процес – це формування й розвиток змісту й організації нового. Інноваційні процеси необхідно свідомо проектувати, а потім упроваджувати їх у наявні структури досвіду, здійснюючи тим самим крок розвитку. Проблема модернізації освіти не може бути розв’язана, якщо робити ставку на окремих творчих, інноваційно-налаштованих людей. Необхідно налагодити процес управління формуванням і розвитком інноваційної культури педагогів, створити відповідний соціально-професійний та психологічний механізм.

Інноваційна культура – це система цінностей, що відповідають інноваційному розвитку суспільства, держави, регіонів, галузей економіки, підприємств, установ, організацій і відображають індивідуально-психологічні якості, інші найважливіші соціальні цінності людини, котрі сприяють формуванню та розвитку інноваційно-активної особистості.

Постійне залучення майбутніх учителів до інноваційної педагогічної діяльності з використанням ІКТ сприяє розвитку в педагогів не лише інноваційної, а й інформаційної культури. Здійснення такої діяльності в умовах інформаційного суспільства вимагає від учителя постійного оновлення знань з

галузі ІКТ (використання матеріалів з Інтернету, принципи мультимедійної дидактики, основи програмування тощо).

Швидке впровадження Інтернет-технологій створило всесвітню комунікаційну платформу, що відкрила шляхи для перегляду традиційних засобів здійснення освіти. Сучасний учитель має розуміти це і намагатися співіснувати з цими формами, а не конкурувати, включаючи такі способи набуття знань. Він також має вміти використовувати ці нові форми роботи, щоб виконати надану йому суспільством роль провідника, котрий зможе впорядкувати і структурувати і чітку систему знання, що надходять до учнів з різних джерел. Така позиція вчителя збільшить його авторитет у шкільному середовищі й дасть йому можливість безупинно професійно зростати.

Можливості мультимедійних навчальних програм з кожним роком розширюються, збагачуючи навчальне середовище яскравою і динамічною наочністю. В Інтернеті відбуваються педагогічні форуми, конференції, «круглі столи», дистанційні дискусії, здійснюється дистанційне навчання. Кожний учитель може створити власний сайт, скористатись готовими шаблонами і дистанційними консультаціями, що представлені у всесвітній мережі. Він має змогу розмістити на цьому сайті свої напрацювання: розробки креативних уроків і виховних заходів, дидактичні матеріали та ін. Обмін між учителями такими методичними розробками збагатить кожного, хто прагне до вдосконалення навчально-виховного процесу.

Учитель у процесі інноваційної діяльності інтегрує новітні педагогічні та ІКТ, активно використовує в навчально-виховному процесі засоби мультимедіа, набуває навичок програмування, створення комп'ютерних презентацій та інших нових інформаційних продуктів. Отже, можна зробити висновок, що інноваційна та інформаційна культура вчителя в умовах сучасного інформаційного суспільства тісно пов'язані, взаємно зумовлюють розвиток одна одної.

Козловська, Г.Б. До питання інноваційної культури в освітній сфері / Г.Б. Козловська // Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (4-5 березня 2014 р). – Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. - Т. 1. - 2014. – С. 247-249.